

KIKÜLDETÉSI IRÁNYELV

A kiküldött munkavállalókra vonatkozó [1996/71/EK](#) irányelv módosítását 2018. májusában fogadta el az Európai Parlament. Az elfogadást hosszas viták előzték meg, a tagállamok és az EP illetékes képviselői hét fordulóban egyeztettek bizottsági részvétellel. A kiküldetési irányelvet módosító [2018/957/EU](#) számú irányelv átültetésének határideje 2020. július 30.

- A kiküldetési irányelv célja kettős: méltányos béreket és egyenlő versenyfeltételeket biztosítani a kiküldő vállalatok és a fogadó országok munkavállalóinak úgy, hogy közben érvényesüljön a szolgáltatások szabad mozgására vonatkozó elv is.
- A kiküldetésben dolgozók száma 2016-ban az EU-ban 2,3 millió fő volt, ami az összes foglalkoztatott 0,4 százalékát tette ki.
- A nemzetközi fuvarozásra a módosított irányelv csak a mobilitási csomagon belül tárgyalandó, ágazat specifikus szabályok elfogadása után vonatkozik majd.
- A kiküldött munkavállalók jogszerű alkalmazásának hazai szabályait a Munka törvénykönyve ([2012. évi I. törvény](#)) és a munkavédelemről szóló [1996 évi LXXV. törvény](#) tartalmazza.
- Postafiók céget azért alapítanak, hogy kiaknázzák a kiküldetési szabályokból fakadó előnyöket. Például francia vállalat céget alapít Magyarországon vagy Portugáliában és munkavállalóit onnan "küldi ki" Franciaországba munkavégzésre.
- A szociális dömping fogalma a bérek és a szociális biztonságra vonatkozó eltérő szabályokból fakadó egyenlőtlen versenyre mutat rá, nincs szabatos definíciója az EU jogban.

A munkavállalói mobilitás kétféle módon érvényesül az Európai Unióban. Az egyik esetben a munkavállaló él az [EUMSZ](#) 45. cikkelye által biztosított szabad mozgás jogával és egy másik tagállamban vállal munkát. Ekkor a munkavállalót a hazai munkavállalókkal azonos elbánás és jogok illetik meg a foglalkoztatás terén. A másik eset a szolgáltatásnyújtás szabadságán (56. cikkely) alapuló [kiküldetés](#), amikor a munkavállaló egy másik tagállamban meghatározott szolgáltatás teljesítése céljából ideiglenesen végez munkát. Ebben az esetben a munkavállalóra a kiküldő ország jogszabályai vonatkoznak, a munkavégzés helye szerinti ország joga alapján csak bizonyos jogosultságok illetik meg.

A kiküldetésre vonatkozó szabályozás ([96/71/EK irányelv](#)) a szolgáltatások szabad áramlását és a kiküldött munkavállalók védelmét egyidejűleg kívánja szolgálni, e két cél között próbál egyensúlyt teremteni. A kiküldött munkavállalót a fogadó országban a munkaügy terén érvényes jogosultságok közül csak néhány illeti meg, ezek közül kiemelendő a minimális bérszint, a maximális munkaidő és minimális pihenő idő, a minimális éves szabadság, a munkavállalók rendelkezésre bocsátásának feltételei munkaerő-kölcsönzés esetén, a munkahelyi egészség, biztonság, higiénia és a férfiak és nők közti egyenlő bánásmód.

1. ábra: A munkavállalói mobilitás két esete és fő jellemzői

SZABAD MUNKAVÁLLALÓ	KIKÜLDÖTT MUNKAVÁLLALÓ
Az EUMSZ 45. cikkelye által biztosított szabad mozgás és tartózkodás jogával élő uniós polgár (munkavállaló) egy másik tagállamba költözik és ott munkát vállal.	Egy tagállam munkavállalóját hazai munkáltatója egy másik tagállamba küldi ki, ahol szolgáltatásteljesítés céljából meghatározott ideig (ideiglenesen) munkát végez.
Tilos minden, az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés.	A munkavállaló a kiküldő vállalattal áll munkajogviszonyban, rá a kiküldő állam jogszabályai vonatkoznak.
A diszkrimináció tilalma különösen érvényes a munkaerő-felvétel, elbocsátás, javadalmazásra vonatkozó kérdésekre, szakmai tovább-és átképzésekre.	A fogadó állam jogai közül csak egyes jogosultságok illetik meg (pl. minimális munkabér, munka- és pihenőidő maximalizált/minimalizált tartama, min. éves szabadság)
A külföldi munkavállalót a belföldiével azonos szociális és adókedvezmények illetik meg.	A kiküldött munkavállaló a hazai társadalombiztosítási rendszerben marad, a szociális járulékot a hazai szabályok szerint fizeti a munkaadó.
A tagállamok más tagállamban dolgozó polgárai ugyanolyan feltételekkel juthatnak lakáshoz. A szakszervezeti jogok gyakorlásában egyenlő bánásmódra jogosultak.	A kiküldő vállalkozás gyakorlatilag mentesül a fogadó ország munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó szabályai alól.

Forrás: Hungler (2016)

A kiküldetési gyakorlat és az Európai Bíróság esetjoga egyaránt azt mutatta, hogy **az irányelv nem igazán alkalmas a visszaélések megakadályozására** és inkább a szolgáltatásnyújtás szabadságát, mint a munkavállalók védelmét szolgálja (Hungler (2016) Kártyás (2018)).

A **joghézagok** lehetőséget adnak a munkaügyi visszaélésekre. A kiküldetések rotálásával vagy ún. postafiók cégek létrehozásával például a foglalkoztatási és szociális biztonsági jogszabályok megkerülhetők. A kiküldetési irányelv gyakorlatban történő alkalmazása javítását és egy kiszámíthatóbb jogi keret biztosítását szolgálta a [2014/67/EU végrehajtási irányelv](#). **Célja**, hogy új eszközöket nyújtson a szankciók kijátszása elleni küzdelemben, kezelje a postafiók cégek működése kapcsán keletkező jogi problémákat és erősítse a tagállamok képességét a munkafeltételek ellenőrzésében és az alkalmazandó szabályok végrehajtásában.

2010 és 2016 között a kiküldött munkavállalók száma az EU-ban 69 százalékkal emelkedett. A 2004 óta 13 országgal kibővült közösségben jelentősen megnőtt a munkaerő mobilitás, és szélesedett a tagállamok közti bér-olló. Az 1996-os irányelv felülvizsgálatának igénye és szükségessége nyomán az Európai Bizottság végül 2016 tavaszán nyújtotta be [javaslatát](#).

A módosítás egyensúlyt kíván teremteni a belső piaci szabadságjogok, így a szolgáltatások szabad áramlása és a munkavállalók tisztességes munkavállaláshoz való joga között.

A javaslat **három fő célt** tűzött maga elé:

- a kiküldött munkavállalók bérét a helyi munkavállalók béréhez igazítsa;
- szabályozza a munkaerő-kölcsönzést;
- hosszú távra megreformálja a kiküldetést.

A MÓDOSÍTÓ IRÁNYELV ELFOGADÁSÁNAK KRONOLÓGIÁJA, FŐBB ESEMÉNYEK

2016 március 8.

Az Európai Bizottság benyújtotta a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról szóló [javaslatát](#).

2016. március és április

Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága (EÜB) többször is ([március 30.](#), [április 12.](#), [április 18.](#)) tárgyalta a kiküldött munkavállalókkal kapcsolatos módosító irányelvtervezetet és 2016. április 18-án döntött az arra vonatkozó indokolt vélemény feltételeinek fennállásáról.

2016. május 10.

A [9/2016. számú OGY. határozat](#) elfogadta az Európai ügyek bizottsága [jelentését](#) és megállapította, hogy az **irányelv módosításának tervezete sérti a szubszidiaritás elvét**. Az irányelv tervezet vonatkozásában később [ún. sárga lapos eljárás](#) indult meg. Erre akkor kerül sor, ha a nemzeti parlamentek egyharmada (19 szavazat) a benyújtott jogszabálytervezetet a szubszidiaritás szempontjából nem találja megfelelőnek, és a javaslat betervezésétől számított nyolc héten belül megfontolásra visszaküldi azt a benyújtónak. Sárga lapos eljárás lefolytatása eddig három esetben került sor.

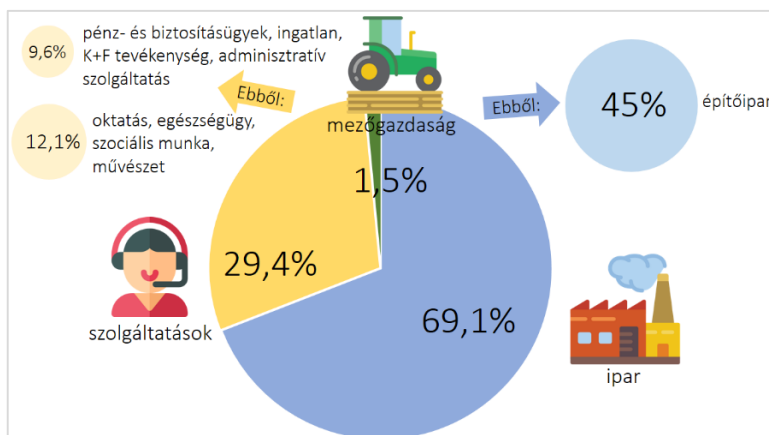
2016. június 20.

A 11 tagállam (tíz kelet-európai tag és Dánia) által benyújtott indokolt vélemény ellenére a Bizottság változatlan tartalommal tartotta fenn javaslatát.

2016. július 20.

Az Európai Bizottság a fent említett országgyűlési határozattal kifogásolt elemekre [választ küldött](#) a magyar törvényhozásnak.

2. ábra: A kiküldött munkavállalók szektoronkénti megoszlása, 2016

Forrás: Infoszolg/Towards Fair Labour mobility: Revision of EU posting of workers rules ([EC 2018a](#))

2017. október 23.

Az EU tagállamok munkaügyi miniszterei ülésén a 28 tagállamból 21 [támogatta](#) az új bizottsági javaslatot. Magyarország, Lengyelország, Litvánia és Lettország ellenezte, Írország, Nagy-Britannia és Horvátország tartózkodott. Döntés született arról is, hogy a **nemzetközi fuvarozói ágazatra csak akkor vonatkozik majd az új irányelv, ha arra előzőleg külön ágazat-specifikus szabályokat alkotnak meg**, amelyek figyelembe veszik a fuvarozói piac egyedi szabályozását.

2018. április 11.

A tagállamok állandó képviselő helyettesei [jóváhagyták](#) az Európai Parlamenttel folytatott tárgyalások során megszületett irányelv módosítás kompromisszumos szövegét.

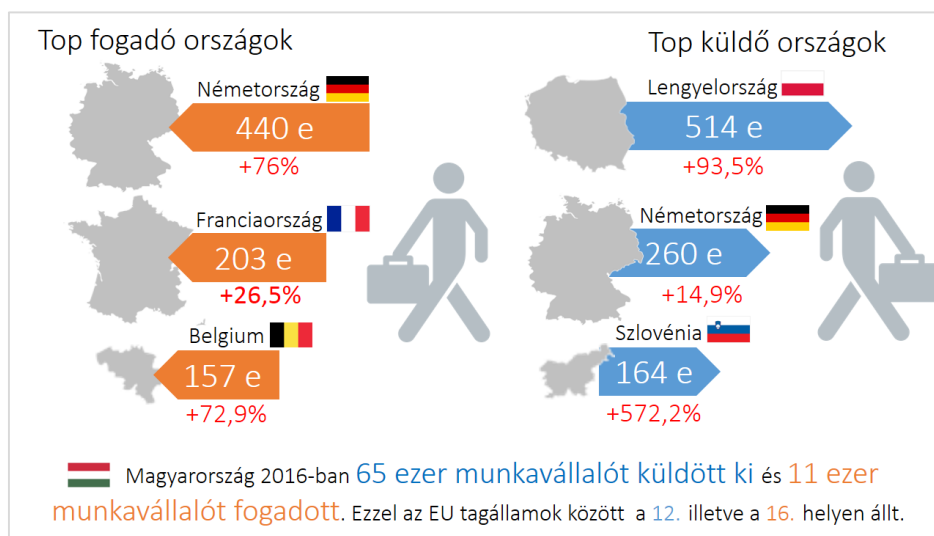
2018. május 29.

Az EP plenáris ülése 456 szavazattal, 147 el-lenszavazattal és 49 tartózkodással [megszavazta](#) a **módosító irányelvet, melynek fő elemei:**

- ugyan azon a munkahelyen azonos javadalmazás jár a munkavállalóknak, azaz a kiküldött munkavállalót az alpbéren felül a különböző juttatások és bónuszok is megilletik;
- a kiküldetés 12 hónapig tarthat, ami egyszer 6 hónappal meghosszabbítható; ennek letelte után a fogadó ország munkaügyi szabályait kell alkalmazni;
- a javadalmazásra vonatkozó nemzeti szabályok információit honlapokon közzé kell tenni;
- az utazás, a szállás és az étkezések költségei nem vonhatók le a munkavállaló béréből;

- a munkaadónak megfelelő, a nemzeti szabályozással összhangban lévő lakáskörülményekről kell gondoskodnia;
- a tagállamok regionális vagy iparági kollektív szerződést is köthetnek;
- ha a munkavállaló család (pl. fiktív cég) áldozata lesz, legalább a kiküldött munkavállalónak járó védelmet biztosítani kell számára az adott tagállam részéről.

3. ábra: A kiküldött munkavállalók száma 2016-ban és változása 2010-hez képest

Forrás: Infoszolg/Towards Fair Labour Mobility: Revision of EU Posting of Workers Rules, country sheets ([EC 2018b](#))

2018. július 9.

Kihirdették az [elfogadott jogszabályt](#), melyet a tagállamoknak 2020. július 30-ig kell átültetniük.

2018. október 4.

A magyar kormány [sajtóközleményben](#) jelentette be, hogy [megsemmisítési keresetben](#) (C-620/18.) megtámadta a [2018/957/EU](#) irányelvet. **Indoklásában felhozta**, hogy az irányelv egyes rendelkezései sértik a szükségesség és az arányosság elveit, másrészt olyan kötelezettséget és korlátozásokat vezet be, amelyek nem felelnek meg a megkülönböztetés-mentesség követelményének. Emellett álláspontja szerint sérül a jogbiztonság és a normabiztonság elve is, valamint az új szabályok korlátozzák a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Lengyelország hasonló tartalmú keresetet nyújtott be (C-626/18.).

ÁLLÁSPONTOK

Az irányelv elfogadásának vitájában az uniós tagállamok hozzáállása **két, jól elkülöníthető véleménycsoportban** kristályosodott ki. A módosítást kezdeményezők és azt szükségesnek tartó tagállamok "az egyenlő munkáért egyenlő bért" elve mellett, a tisztább és átláthatóbb jogi szabályozás, és a kiküldetés ideje maximalizálásának szükségességét emelték ki. A keleti tagállamok kifogásolták, hogy a módosítás csökkenti a keleti szolgáltatásnyújtóknak az alacsonyabb bérekből fakadó versenyelőnyét és rontja magának az Uniónak is a versenyképességét. Szerintük a valódi cél a nyu-

gatiak (pl. Franciaország, Belgium) által [kifogásolt szociális dömping](#) kivédése, a keleti szolgáltatásnyújtók kiszorítása egyes iparágakból. Az elfogadás után **Magyarország és Lengyelország továbbra is ellenzi** a változást és megsemmisítési keresetet [nyújtott be](#) az EU Bíróságán.

Itthon a Munkástanácsok Országos Szövetsége kompromisszumként [értékelt](#) az elfogadott javaslatot, a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete (MKFE) tiltakozásának adott hangot. Az egyesület már korábban is [kritizálta](#) a versenyhátrányt okozó, a piacvédelmet szolgáló adminisztrációs és bejelentési kötelezettségek előírását egyes tagállamok részéről.

Források:

- Hungler Sára: A kiküldetési irányelv tervezett reformja, MTA TK, Jogtudományi Intézet, [JTIBlog, 2016. június 24.](#)
- Kártyás Gábor: Húsz év múlva. A kiküldetési irányelv elfogadott szövege, joggyakorlata és tervezett módosításai, in: Ünnepi kötet a 65 éves Kiss György tiszteletére, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018.
- Fekete Sára: Gondolatok egy találkozó margójára – Emmanuel Macron és a kiküldött munkavállalók – Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola elektronikus folyóirata, [Themis, 2018. június](#)
- Az Európai Parlament és a Tanács [96/71/EK irányelve](#) a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács [2018/957 irányelve](#) (2018. június 28.) a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács [492/2011/EU rendelete](#) (2011. április 5.) a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról
- [Posting of workers](#) – Az Európai Tanács honlapja
- [Posted workers](#) – Az Európai Bizottság honlapja
- Posting of Workers Directive – EPRS Briefing, [2018. május 31.](#)
- Gyévai Zoltán: Kemény alkudozás a kiküldött munkavállalókról – [Bruxinfo.hu, 2017. október 19.](#)
- Megszavazta az EP a kiküldött munkavállalókról szóló irányelv-javaslatot – [Bruxinfo.hu, 2018. május 29.](#)
- Szandányi Levente: Elfogadták a kiküldött munkavállalókról szóló módosítást - de mi lesz a magyar fuvarozókkal? – [Portfólió, 2017. október 28.](#)
- Vöö György: Azonos bér jár az EU-ban másfél év után – [Világ gazdaság Online, 2018. június 1.](#)
- Vöö György: Ki nyer az uniós döntés után – [Világ gazdaság Online, 2018. június 4.](#)